

Száznál több diák kiszorult a szegedi gimnáziumokból.

Az egyetem nem adja vissza az állami gimnáziumot, mert a leszámolóhivatal palotájában tanári lakások vannak.

Amikor a Kolozsvárról kiűzött Ferenc József-tudományegyetemet elhelyezték Szegeden, nagyon sokan kifogásolták az *elhelyezés módját*, mert abban a középfokú oktatás zavartalanosságának veszélyeztetését látták. Hiába figyelmeztették azonban a város hatóságát, hogy az egyetem kedvéért nem szabad megcsonkítani az alsóbbfokú oktatás lehetőségét, hiába tiltakoztak az áldozatul kiszemelt középiskolák feláldozása ellen, hiába bizonygatták, hogy ennek a könnyelmű áldozatnak rendkívül súlyos és káros következményei lehetnek, a város hatósága éppen úgy, mint a kultuszminiszter, minden kifogást elhárított és az indokolt ellenvételeket majdnem hazárdulásként minősítette.

A földelés elhelyezés hatása már az egyetem Szegeden való megnyitásának esztendejében mutatkozott. A hajléktalanná lett iskolák, többek között az állami főgimnázium, a városi felsőkereskedelmi iskola, a felsőipariskola lehetetlen körülmények között kezdték meg a tanítást. Az állami főgimnázium, amely egyike a legrégebb és legértékesebb magyar gimnáziumoknak, kénytelen volt a kegyesrendiek vezetése alatt álló főgimnázium kényszerűt vendégszeretelét igénybe venni. Ez a kényszerű vendéglátás mindkét iskola működését megzavarta, mert hiszen *felváltva tanítottak az iskolák a délelőtti és a délutáni órákban*. A pedagógusok már régen megállapították, hogy a délutáni tanítás eredménye sokkal kisebb és értéktelenebb, mint a délelőttié. Ezt a megállapítást az első összehívott tanév gyenge eredménye fényesen igazolta, pedig abban az időben — 1922-ben — közvellenül a háború és forradalmak után a két gimnáziumnak együttvéve nem volt annyi növendéke, mint a háború előtt egynek.

Az állami főgimnázium három esztendőig volt a kegyesrendi gimnázium nem szívesen látott vendége. A vendégeskedést éppen úgy unta a vendéglátó, mint a vendég, de hiába harcoltak az állami gimnázium elhelyezéseért, három teljes évig nem értek el eredményt. Végre az elmúlt évben a kultuszminiszter elrendelte, hogy az állami gimnázium hagyja el a piaristák épületét és költözzön át új vendéglátójához, az állami főreáliskola épületébe. A különben is szűkméretű iskolát, amely egyébként a főreáliskola igényeit kielégítette, kissé átalakították, hogy alkalmassá tegyék a vendéglátásra. Ugy a gimnázium, mint a reáliskola számára biztosítottak benne — *nyolc-nyolc tantermet*. Az első tanévben jelentett is valami könnyebbéget ez a megoldás, mert az állami gimnázium legalább kiküszöbölhette az áldatlan délutáni oktatást, az idén azonban a gimnázium a legnagyobb nehézségek előtt áll. Beleljesedett a négy év előtti jóslat, a hajléktalanná lett iskola képtelen arra, hogy hivatását teljesítse, hogy a jelentkező diákokat fölvegye.

A szegedi gimnáziumok tanulólétszáma a háborút követő nagy visszaesés után ugyanis rohamos emelkedést mutat. A kegyesrendiek gimnáziuma elérte a háború előtti létszámot, úgy hogy már a *juliusi beiratkozások alkalmával megtelt*, az állami főgimnázium pedig, amely az idei tanévtől kezdve *redigimnáziumként* működik, szintén elérné, ha lenne elegendő helye a jelentkező diákok befogadására. Mivel azonban csak nyolc tanterem áll rendelkezésére, párhuzamos osztályokat nem állíthat fel és annak ellenére, hogy az alsóbb osztályok létszámát *abnormálisan hatvanötre emelte fel a tankerületi főigazgató, közel száz jelentkezőt kénytelen visszautasítani*. Ezek a diákok a piaristák gimnáziumába sem iratkozhatnak be és így vagy tanulmányaikat kell félbeszakítaniok, vagy idegen városba kell beiratkozniok.

Az állami gimnázium tanári kara már a fölemelt osztálylétszám ellen is kifogást emelt, mert egy osztályba összezsúfoli *hatvanöt diákkal* eredményes oktatást a legjobb pedagógus sem érhet el, de a körülmények kényszerítő hatására kénytelenek voltak a tanárok beletrödni ebbe a pedagógiai abszurdumba. Fokozza az állami főgimnázium elkeseredését még az is, hogy eze őt néhány héttel biztosra vették, hogy a *gimnázium visszakapja az egyetemről régi épületét*, amelyben négy évelőtt az egyetem természettudományi intézetét helyezték el.

A szegedi központi vasúti leszámolóhivatal

felosztásával gazdátlanná vált hatalmas Kőröscsolya-léri palotát ugyanis — mint ismeretes — az egyetem kapta meg. Az eredeti terv az volt, hogy több egyetemi intézetet kívül itt kap kényelmes hajlékot a természettudományi intézet is úgy, hogy az állami gimnázium épülete felszabadul. Az állami gimnázium tanárai már azt hitték, hogy a szeptemberi beiratásokat a régi épületben tarthatják meg. Szomorú volt azonban csalódásuk, amikor elérkezett szeptember elseje és kiderült, hogy az *egyetem nem is gondol a fölöslegessé vált épület visszaadására*. A természettudományi intézet nem költözködött át a leszámolóhivatal hatalmas palotájába, hanem megmaradt az elfoglalt iskola falai között és belátható időn belül nem is szándékozik átköltözni.

A leszámolóhivatal palotájában — amely a város legnagyobb középülete — száznál több helyiséget kapott az egyetem. Néhány kisebb keretek között működő intézetet helyeztek eddig csak el a száznál több helyiségben, többek között a *földrajzi intézetet*, a helyiségek jelentékeny részéből pedig *szép, kényelmes lakásokat csatlakoztak az eddig még lakástalan egyetemi tandírok számára*.

Fölkerestük ebben az ügyben dr. Szentpétery Zsigmond egyetemi tanárt, a természettani intézet keretei között működő ásvány- és földtani intézet vezetőjét, aki a következőket mondotta:

Csak az építőiparban csökkent a munkanélküliség.

Az építőipar elsősorban is a köz- és magánépítkezések megindulásától várja a katasztrofális pangás megszűnését, amely végre is munkát és munkalehetőséget tud biztosítani a munkásoknak. Ez a számítás és remény csak részben vált be, amennyiben a beígért városi és magánépítkezések még mindig nem tudták teljes számban a munkásokat foglalkoztatni. A legtöbb építőipari munkát a tatarozási hitel kiutalásával kapták a munkások. A legtöbb szegedi házat tulajdonosaik tataroztatják, hogy az elmúlt évtized mulasztásait valamiképpen helyrehozzák.

Az építőipar köréből nyert információk szerint a foglalkoztatott szakmunkások száma örvendően szaporodik és a *szegedi munkásközvetítő hivatal jelentése szerint is az építőmunkások körében legkisebb a munkanélküliség*. A folyó év elején az építőmunkások között voltak legtöbben munkanélküliek, e reménytelen helyzet azonban a tatarozási munkálatokkal előnyösen megváltozott. A tatarozási mun-

— Nagy fájdalom fog el, ha arra gondolok, hogy az egyetem miatt súlyos sérelem éri a középfokú oktatást és *nagyon szeretném, ha ezt az épületet minél hamarabb visszaadhatnánk az állami gimnáziumnak, annál is inkább, mert hiszen alig férünk meg benne*. A leszámolóhivatal palotájába nem helyezkedhetünk el és addig, amíg nem épít számunkra az állam új hajlékot, nem is hiszem, hogy kiköltözhethetünk. Pedig nem kértünk olyan sokba a kérdés megoldása, hiszen annyi olyan középület van Szegeden, amelyben összevonható és máshol is elhelyezhető közhivatal működik és amely egy-két új emelet ráépítéssel nagyszerűen beválna. A szegedi egyetem azonban mostoha gyereke a kormánynak és hiába megy el a város az áldozatkészség legmesszebbmenő határáig, az állam nem nyújt segítséget. A pécsi fiatal egyetem emészt fel mindent az ötven éves múltú szegedi egyetem elől.

Dr. Kaufmann György, az állami főgimnázium igazgatója kérdéskéntre elmondotta, hogy a gimnáziumnak *négyszáz fölötti növendéke van, többet nem vehet fel, mert a létszám betelt, pedig rengeteg fölvételei kérvény vár még elintézésre*. A főigazgató kivételesen megengedte, hogy minden osztály a *maximális hatvan tanuló felül még öt-öt létszámfelületi diákot* vegyen fel, így az alsó osztályokban hatvanöt diák tanul majd a most kezdődő tanévben. Hogy mit csinálnak azok a szegényebb sorsú diákok, akiket már nem vehet fel az intézet és akik a városi gimnáziumba sem iratkozhatnak be, senki sem tudja, mert hiszen nem minden szülő áldozhat arra, hogy fia idegen városban tanulhasson.

kálatok tulajdonképpen csak július és augusztus hónapokban lánghattak fel erősen, úgy hogy innen lehet számítani az építőipari munkások munkanélküliségének részbeni megszűnését. *Július elseje óta augusztus legutolsó hetéig több mint száz fölvel szaporodott a foglalkoztatott szakmunkások száma*. Igaz, hogy e száz munkás keresetéhez való jutása nem jelent *komoly eredményt a munkanélküliség csökkenése tekintetében*, azonban följegyzésre méltó azért, mert azt mutatja, hogy az építőipar pangása megszűnt és abban meginduló élet, munkakedv jelei találhatók fenn.

A foglalkoztatott szakmunkások számának ez a szaporodása a múlt év végéhez képest *közel tíz százalékos javulást jelent* az építőiparban uralkodó munkanélküliségnél, de komoly és állandó javulást az építőipari érdekeltségek csak az állami közmuvelődési, építkezésektől várnak, amely tekintetben a közeljövőben mégis csak történik talán döntés.

Kényszeregyezés helyett — moratórium.

Csökken a kényszeregyezést kérő kereskedők száma.

Budapest, szeptember 2. Nemrégiben még szinte naponként számoltak be a lapok a kereskedők egész tömegéről, akik a lehetetlenül rossz gazdasági viszonyok között kénytelenek voltak kényszeregyezést kérni. A kényszeregyezést kérő kereskedők száma a legutolsó időkben csökkenést mutat. Erről a tényről az *igazságügyminisztériumban*, tehát a kormányhoz közelálló helyen a következőket mondták:

Legújabbban csökkenni kezd azoknak a kereskedőknek a száma, akik kényszeregyezést kérnek maguk ellen. A kielégítő termés értékesítésével párhuzamosan a kereskedelmi forgalom is kezd feléledni és a várható jobb idők a kereskedőket is arra bírják, hogy tartózkodjanak a fizetésképtelenség bejelentésétől. Legújabbban olyan esetekben, amikor a kereskedők fizetési kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni, fizetési zavarukat bejelentik ugyan a hitelezői védegyelelnél, azonban a *kényszeregyezési eljárás megindítása helyett inkább moratóriumot kérnek hitelezőiktől*. Ilyen esetekben ahelyett, hogy 40—50 százalékos kiegyezési kvótát ajánlanának a hitelezőknek, inkább késznek nyilatkoznak tartozásaikat száz százalékban kifizetni, ha a hitelezők halasztást és havi részletfizetést engedélyeznek nekik. A hitelezői védegyelet már több ízben bonyolított le ilyen megegyezéseket, amelyeknek az a lényegük, hogy a részletek pontos lefizetését a védegyet ellenőrzi. A kereskedő szemponjából igen

fontos, hogy miután a fizetésképtelenséget nem a bíróságnál jelenti be, hanem a hitelezői védegyelelnél és ennek körén belül igyekszik megállapodni hitelezőivel, nem veszíti el hitelezőinek bizalmát és e bizalom megtartásával adós cég bonitása sem szenved csorbát a piacon.

Alkohol-ellenes küzdelem a Népszövetség programjában.

Genf, szeptember 2. A népszövetségi tanács az alkohol elleni küzdelemmel is felvette a programjába. A tanács védnöksége alatt most nemzetközi értekezlet ült össze Genfben, amelyet tegnap nyitott meg a népszövetségi főtitkár. Az értekezlet három albizottságot alakított. A bizottságok a következő kérdéseket tárgyalják: A gyarmati alkoholkereskedelem, az alkoholszempészet megakadályozása és az ugynevezett száraz és nedves államok közti surlódások elkerülése. Előadóként 15 állam kiküldöttei szerepelnek. Magyarországot az értekezleten Funk Márton methódista szuperintendens képviseli.

Házassági tanácsadó

külön előadás férfiaknak és nőknek
szeptember 9, 10, 11-én a Korszok Moziban